

Historie: Boj s banderovci na Slovensku v roce 1947

- CZ24 News | 1. ledna 2024

SLOVENSKO: (Autor textu Banderovská apokalypsa, se zúčastnil bojů s banderovci na Slovensku jako příslušník pohotovostní jednotky Sboru národní bezpečnosti.)

Slovo editora:

Když pan Timošenko, který pobývá v ČR, se svými spolubojovníky nedávno manifestoval v Praze za „evropské směřování Ukrajiny“, pak mezi vlajícími prapory, jež nesli demonstranti, vlála i vlajka černo – rudá, vlajka banderovská. Proto jistě bude dobré, když si řekneme několik vět o banderovcích, kteří mnohde v západních částí Ukrajiny jsou stále ještě v dobrém vzpomínání. Za prezidenta Juščenka se banderovcům stavěli pomníky, udělovala posmrtná vyznamenání, včetně „Hrdiny Ukrajiny“. Janukovič se naopak snažil o odstranění těchto a podobných výstřelků. Jenže banderismus překonal i jeho a stal se neofašistickou ideologií, která prorůstá do mechanismu státu a ohrožuje Ukrajinu i její demokraticky smýšlející občany. Jaká je historická pravda?

1.

Banderovci od června 1941 bojovali společně s Němci proti Sovětskému svazu. Zpočátku se domnívali, že okupanti dovolí vytvoření samostatného státu na Ukrajině pod jejich vedením. Když však vedoucí činitelé banderovců tento požadavek začali silně prosazovat, Němci se nerozpakovali a několik z nich zavřeli. Přes tyto výkyvy ve vzájemných vztazích bojovali banderovci na straně Němců proti postupujícím jednotkám sovětské armády. Když se fronta posunula dále na západ, banderovci, v osvobozené Ukrajině čelili těžkým útokům sovětů. Proto se rozhodli odejít do Německa či Rakouska. Cesta, která vedla přes Polsko a osvobozené Československo, byla krvavá. V tu dobu v jejich řadách již bojovali i němečtí vojáci, včetně příslušníků SS, kteří nestačili ustoupit se svými jednotkami.

„Po překročení našich hranic Chromenkovy a Burlakovy sotně společně pronikaly do našeho vnitrozemí. Měly na svědomí přepady vesnic na okrese Snina, jmenovitě Papin, Osadné, Nová Sedlica, Ubla a Ulič. Ke komplikovanější situaci docházelo u sotně Brodyč. Ta se vícekrát, zpočátku neúspěšně, pokoušela překonat naše hranice v prostoru Čargovského pohoří. Teprve v průběhu července 1947 se jí podařilo proniknout na slovenské území a to v době, kdy ochrana čsl. hranic byla značně oslabena v souvislosti s probíhající operací po průniku jednotek Burlaka a Chromenka...

Banderovcům se postupně dařilo pronikat směrem na západ. Na přelomu července a srpna 1947 se nejdále dostala Burlakova sotňa, která pronikla do lesnatých masivů středního Slovenska. Burlak předpokládal, že v tomto členitém, horském terénu se jeho jednotka zkoncentruje, unavení a vyčerpaní střelci si alespoň krátkodobě odpočinou, načerpají další síly k k usilovným pochodům do okupační zóny USA v Rakousku. Utěšoval se i tím, že se mu zatím dařilo unikat pronásledujícím vojenským a bezpečnostním jednotkám. Současně, že velitelé těchto jednotek nebudou mít zájem o přímé bojové střety s příslušníky jeho sotně. Že si uvědomí rizika nebezpečí, která by hrozila jejich podřízeným...

Dosud úspěšně pronikající jednotky se tak postupně dostávaly do izolace od okolního světa. Potravu a ostatní potřebné produkty i různé informace, si tak musely obstarávat násilím nebo pohrůžkou použití násilí, včetně krádeží, loupeží, rabování apod. Takto postižení občané, kteří až dosud je byli ochotni tolerovat nebo s nimi i sympatizovat, se tak na vlastní oči přesvědčovali o jejich skutečné

tváři. Mnoho z nich se stalo našimi aktivními pomocníky v našich operacích proti těmto elementům.

To vše mělo ve svých důsledcích negativní dopad na morálku a bojeschopnost banderovců. Střelcům UPA však nezbývalo nic jiného, než nadále bezpodmínečně plnit rozkazy svých velitelů. Byli si dobře vědomi, co by je čekalo, kdyby se pokusili o dezerci. V těchto oslabených i rozčleněných jednotkách UPA stále působili členové „polevy žandarmie“, tj. polního četnictva, kteří neznali slitování a za jakékoliv neuposlechnutí nebo nesplnění rozkazu, pokus o dezerci, byl zpravidla jediný trest – kulka do hlavy provinilce.

Největší nebezpečí stále hrozilo od Burlakovy sotně, vůči které byly nasazeny hlavní síly armády a pluku SNB. Usilovnými nočními pochody a úhybnými manévry se burlakovci snažili vymanit z obkličovacích akcí našich jednotek. Vedení skupiny „Teplice“ hledalo nové formy, jak zefektivnit dosavadní postup jednotek armády a pluku SNB proti tomuto nepříteli, který v polovině srpna 1947 procházel rozsáhlými oblastmi středního Slovenska. Bojové tažení banderovců napříč Slovenskem lze srovnávat s bojem početných, dobře vyzbrojených a vycvičených partyzánských jednotek se všemi klady a záporů.

Podmínkou každého takového úspěšného boje je však aktivní spolupráce a účinná podpora místního civilního obyvatelstva (jak tomu bylo např. na okupovaném území SSSR, Jugoslávie apod.). Tento činitel však u banderovců při jejich tažení Slovenskem pominul. Na druhé straně však banderovci dovedli maximálně využívat své bojové zkušenosti z tažení Ukrajinou a Polskem, kde obdobně jako na Slovensku, tak i na území Ukrajiny a Polska, žili zpravidla v divoké přírodě, ovládali utajený pohyb a orientaci v terénu, okamžitě se přizpůsobovali různým i nepředvídatelným podmínkám a situacím. Jejich velmi pohyblivé skupiny dokázaly rychle a bezhlučně měnit svá tábořiště, maskovat se a krýt. V případě nutnosti urazily za noc i 40 km. Při četných střetech s protivníkem používaly osvědčeného a v praxi vyzkoušeného způsobu pronikání vpřed – soustředěním všech sil a krátké, ale mohutné palby v jednom směru, na kterém pak za hromového pokřiku Horé nebo Horé Bandera, prorážely, bez ohledu na vlastní ztráty, postavení protivníka. Především pak v noční době měl tento způsob boje velký psychologický vliv. Jejich protivníci tak prudký a soustředěný nápor zpravidla psychicky nevydrželi a dali se na ústup...

obrázek: Zajatí banderovci na Slovensku v roce 1947.

AUTOR: Jaroslav Honzák

ZDROJ: ČNL